

Bereiken en betrekken van maatschappelijk kwetsbare groepen

Bart Ketelslegers – Demos vzw

kennismaking

- Wie ben je en voor welke organisatie werk je?
- In welke buurt werk je...(kenmerken) en met welke opdracht?
- Wat is je voornaamste vraag m.b.t. het bereiken en betrekken van maatschappelijk kwetsbare groepen?

Hoop en vrees?

- Deze vorming is geslaagd als...
- Dit wil ik liever niet in deze vorming

Terugblikken en vooruitblikken: inzichten uit vorige vormingen?

Buurtanalyse

Een klare kijk op je buurt krijg je door het maken van een buurtanalyse. Breng in kaart wie en wat er al in de buurt aanwezig is. Dit doe je samen met alle betrokkenen.

Outreachend werken

Kom uit je kot! Outreachend werken is zelf de stap zetten naar de inwoners van je buurt. Welke stap is nodig? Welke drempels komen hierbij kijken? Maak kennis met outreachend werken.

Impactgericht werken

Als project wil je resultaten zien en impact hebben. Hoe kan impactgericht werken hierbij helpen? Dragen onze acties bij aan wat we willen bereiken?

Diversiteit

Iedereen ervaart de buurt op een unieke manier. Hoe krijg je een bredere kijk op die diverse realiteit? Hoe kan je blinde vlekken vermijden, en op welk kruispunt sta je zelf?

Samenwerken

Binnen een zorgzame buurt werk je samen in een divers netwerk. Dat is verrijkend, maar niet altijd gemakkelijk. Wat werkt goed en waar bots je op? Welke handvatten heb je nodig?

Participatief en inclusief werken

Betrek iedereen bij het vormgeven van je buurt. Door co-creatie zorg je voor gedragenheid én inclusie. Wat betekenen participatief en inclusief werken? Hoe kan je het realiseren?

Het kleine helpen

Elkaar op een laagdrempelige manier hulp aanbieden staat centraal in een Zorgzame Buurt. Wat is het kleine helpen, en hoe breng je het in de praktijk? Je ontdekt het in de podcast 'het kleine helpen'.

Voorlopers

Inspiratie doe je het best op door te kijken hoe anderen al succesvol aan de slag gingen met zorgzame buurten. Hoe komen al deze bouwstenen samen in de praktijk? Laat je inspireren door deze voorlopers.

Wie, waarom, wat en hoe?

- 9:30 Kennismaking en verwachtingen:
- 10:00 **Wie** wil je bereiken en **waarom**?
- 10:30 **Wie**: maatschappelijke kwetsbaarheid onder de loep
- 11:00 **Pauze**
- 11:30: **Wat** staat er in jouw etalage?
- 12:00: **Wat** heb je te bieden? (aanbod en aanbodsdenken)
- 12:30 **Middagpauze**
- 13:30 **Hoe**: Je eigen good practices op de platte participatieladder
- 14:00 **Hoe** nieuwe mensen bereiken: strategieën in detail
- 14:50 **Pauze**
- 15:05 Krachtgericht kijken (Sociaal gewaardeerde rollen) – wederkerigheid
- 15:40 Integratieoefening
- 16:20 uitleiding

Wie wil je
bereiken die je nu
nog niet bereikt?
En waarom?

Wie?

Wie wil je bereiken en waarom?

Schrijf op grote post-it

- 5 minuten individueel
- 15 minuten in groepjes
- 20 minuten plenair groepsgesprek en nabespreking (tips aan mekaar)

Belang van het waarom

- Waarom wil je mensen in maatschappelijk kwetsbare posities bereiken?
- Omdat je vindt dat iedereen recht heeft op jullie aanbod?
- Omdat je hun problemen wil oplossen?
- Omdat je wil dat je project een weerspiegeling is van de buurt?
- Omdat je wil werken aan een betere integratie van deze mensen om zo ook hun kansen op werk te vergroten?
- Omdat je gelooft in de kracht van diversiteit en de talenten van éénieder in de verf wil zetten?
- Omdat je wil werken aan de sociale cohesie in de wijk?
- Omdat je polarisering wil tegengaan?
- Omdat, omdat, omdat...

... en wat vinden zij er zelf van?

Hoge verwachtingen- Foute veronderstellingen

- We willen iedereen tegelijk en op dezelfde plaats bereiken met dit project
- We willen dat iedereen met mekaar praat!
- We hebben dat al eens geprobeerd... ze komen niet
- Meer inzetten op communicatie en PR zal hét verschil maken
- Wij willen iedereen zorg kunnen bieden met onze buurtwerking, maar hoe bereiken we ze met ons aanbod?
 - Alles zelf doen versus wie kan mij helpen om hen te bereiken?
 - = wie kan ze wel bereiken
 - = hoe maak ik mijn zorg (zorgzame buurt) de zorg van een ander?
 - = netwerken, verbinden van mensen ipv altijd een nieuw aanbod creëren
- De eigen talenten, blinde vlekken en normen niet in beeld: iedereen heeft een groep die hij/zij minder bereikt

Mensen in een
maatschappelijk
kwetsbare
positie

Welke bril zet jij op?

- In de [boekentas van Sarah](#) zit vaak een lege brooddoos, maar het meisje draagt wel de nieuwste K3-schoenen.
 - **“Het is toch erg, ik heb zo veel compassie met Sarah. Ocharme, dat kind.”**
 - **“Sarah? Als we nu niet ingrijpen, komt daar later niet veel goeds van.”**
 - **“Het is niet omdat Sarah arm is dat ze geen talenten heeft en het later niet kan maken.”**
 - **“Laat ons even met haar ouders bekijken hoe we samen vooruit kunnen.”**
 - **“Arm zijn of worden? Het is een lotje van de loterij. Sarah heeft pech dat ze in dat gezin geboren is.”**
 - **“Steeds meer kinderen zijn zo arm als Sarah. Er gaat toch iets fout met onze samenleving?”**
- Zorgwekkende zorgmijders of zorgvuldige zorgzoekers?

Mensen in een
maatschappelijk
kwetsbare positie
- over wie hebben
we het?

Mensen in armoede?,

Etnisch-culturele minderheden?

mensen met een fysieke beperking?

Mensen een psychische beperking?

Daklozen?

Mensen met een preciaire verblijfssituatie?

Ex-gedetineerden?

Mensen met psychische / psychiatrische kwetsuren

Alleenstaande ouders?

Sociaal geïsoleerde ouderen?

Laaggeschoolden?

Digibeten?

Huurders?.....

Jongeren? Vrouwen? Ouderen?

In cijfers vanuit verschillende levensdomeinen

- Een andere afkomst: 1 op 3 kinderen ([1 op 4 volwassenen](#)) heeft vandaag een niet-Belgische herkomst.
- [21 % van mensen geboren buiten de EU](#) leeft in Vlaanderen in armoede (versus 12% algemene bevolking)
- [1 op 5 Vlamingen heeft een beperking](#) . ondanks soms mediagenieke projecten blijft hun participatie ondermaats
- Armoede : maar liefst 3 kinderen per klas in Vlaanderen worden uitgesloten door armoede! (= KAI 12,7% en 24kdn per klas)
- 18 % van de huishoudens heeft thuis geen internet Bijna 1 Belg op 2 is digitaal kwetsbaar (digitale vaardigheden) ([KBS barometer digitale inclusie](#))
- Vrije tijd: Vier op de tien (41%) respondenten die zich in een socio-economisch kwetsbare positie bevinden, geven aan dat ze niet kunnen betalen voor (sommige) vrijetijdsactiviteiten ([onderzoek VRT in '21](#))
- [Gezondheid](#): 43 % van de mensen in ernstige materiële deprivatie heeft een chronische aandoening (vs 24% bij de rest van de bevolking) en 32% moet tandzorg uitstellen

Een beschrijving ?

- Onder kwetsbare groepen verstaat de VVSG
 - groepen met een lage socio-economische status,
 - groepen met fysieke of mentale beperkingen,
 - groepen met een migratieachtergrond of
 - groepen die kwetsbaar zijn door een combinatie van deze factoren.
- De [theorie van maatschappelijke kwetsbaarheid](#) (Vettenburg & Walgrave) beschrijft hoe een opeenstapeling van 'kwetsuren' door maatschappelijke instellingen de kwetsbaarheid van een persoon ten aanzien van verschillende systemen en domeinen verhoogt. Onder meer werkloosheid, justitiële contacten en een slechte(re) gezondheid zijn uitlopers van deze maatschappelijke kwetsbaarheid.

Tienermama botst met maatschappelijke instellingen

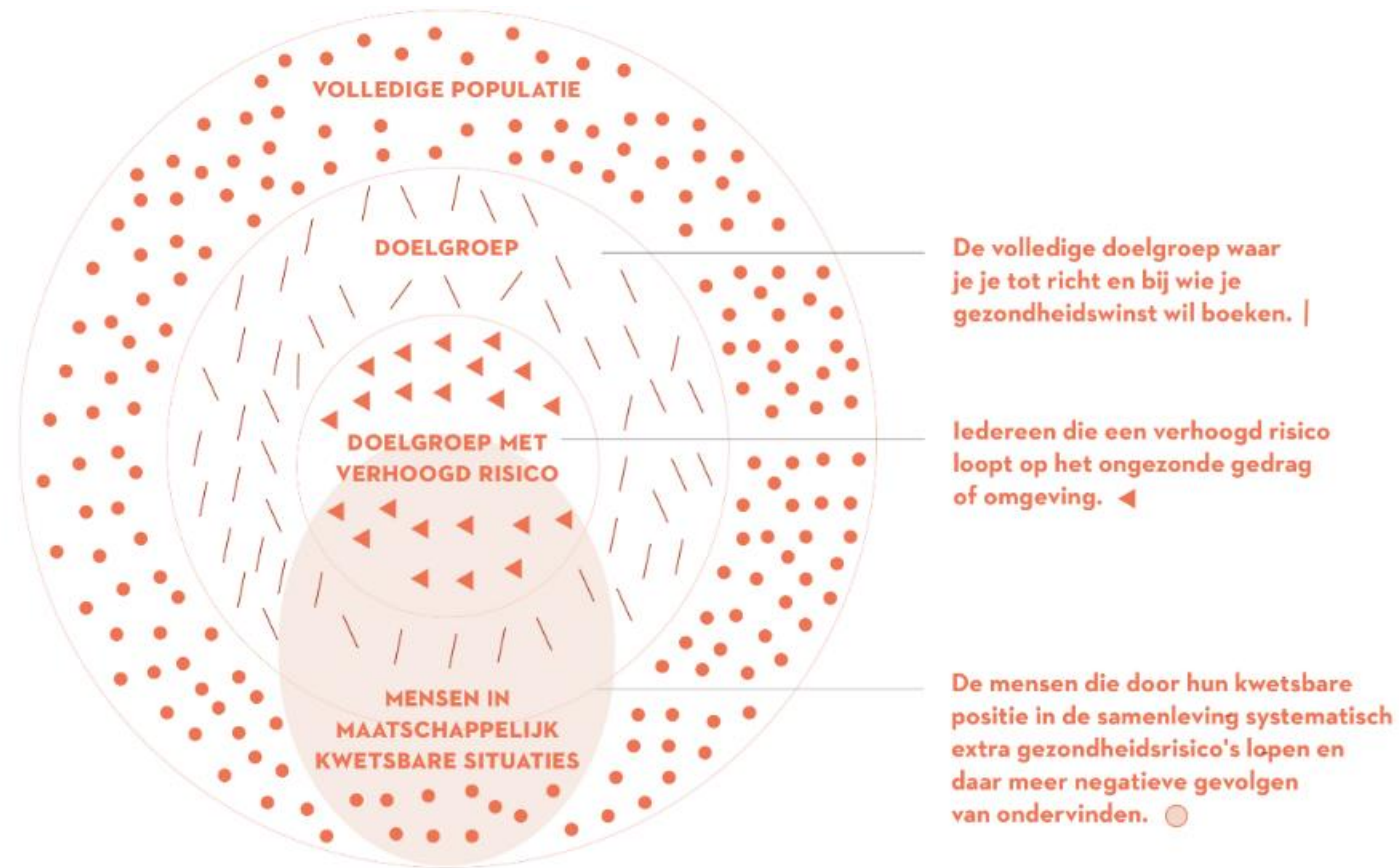

Maatschappelijke kwetsbaarheid

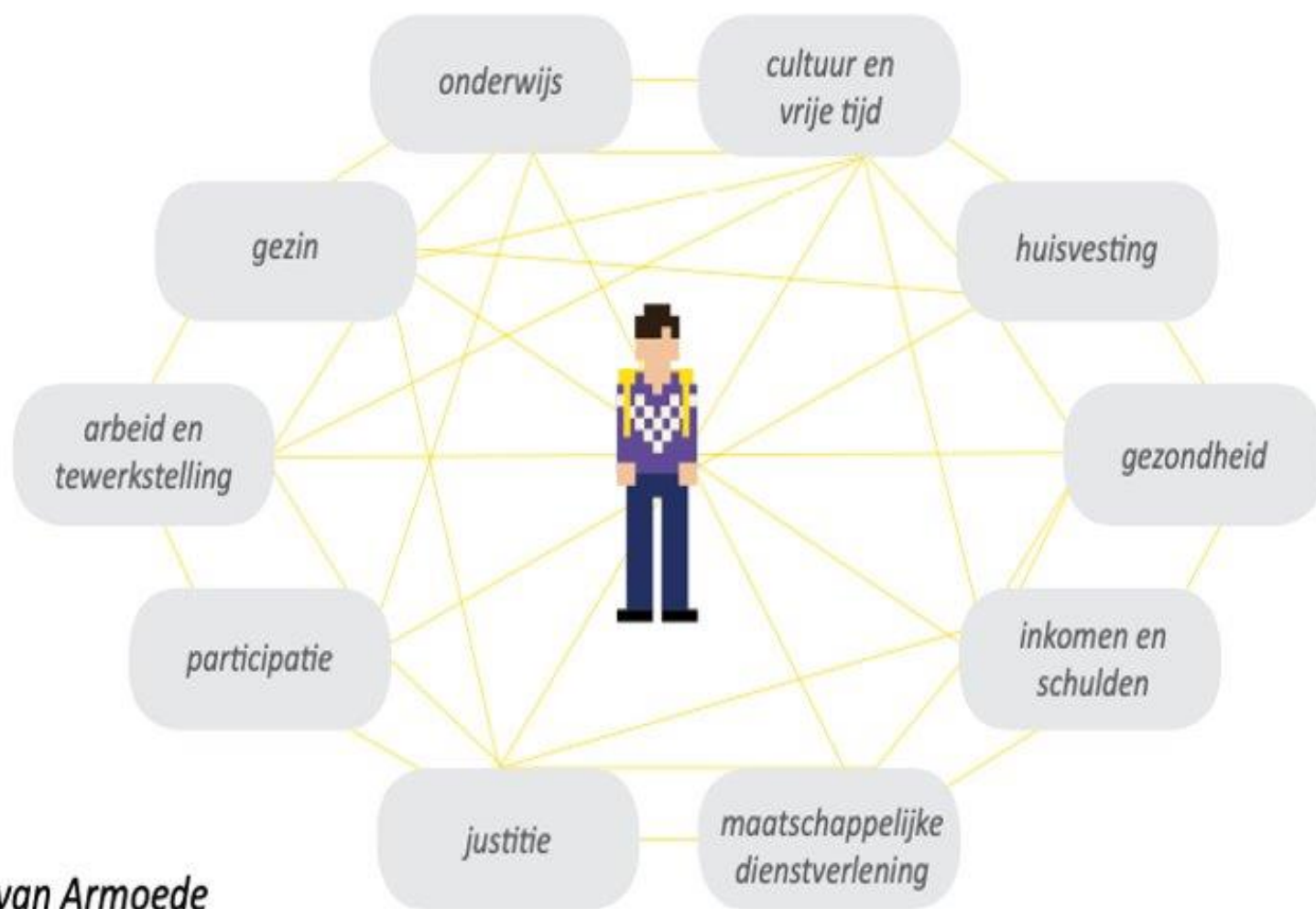
- Iedereen is kwetsbaar, maar
- Verschillende vormen van kwetsbaarheid
- Maatschappelijke kwetsbaarheid
 - Structurele vorm van kwetsbaarheid
 - Vgl. armoede en sociale uitsluiting
 - Grondrechten
 - Vettenburg/Walgrave: botsen met maatschappelijke instellingen (onderwijs, politie,...)

<https://sociaal.net/column/hoezo-kwetsbaar/>

Risicogroepen en maatschappelijk kwetsbare groepen

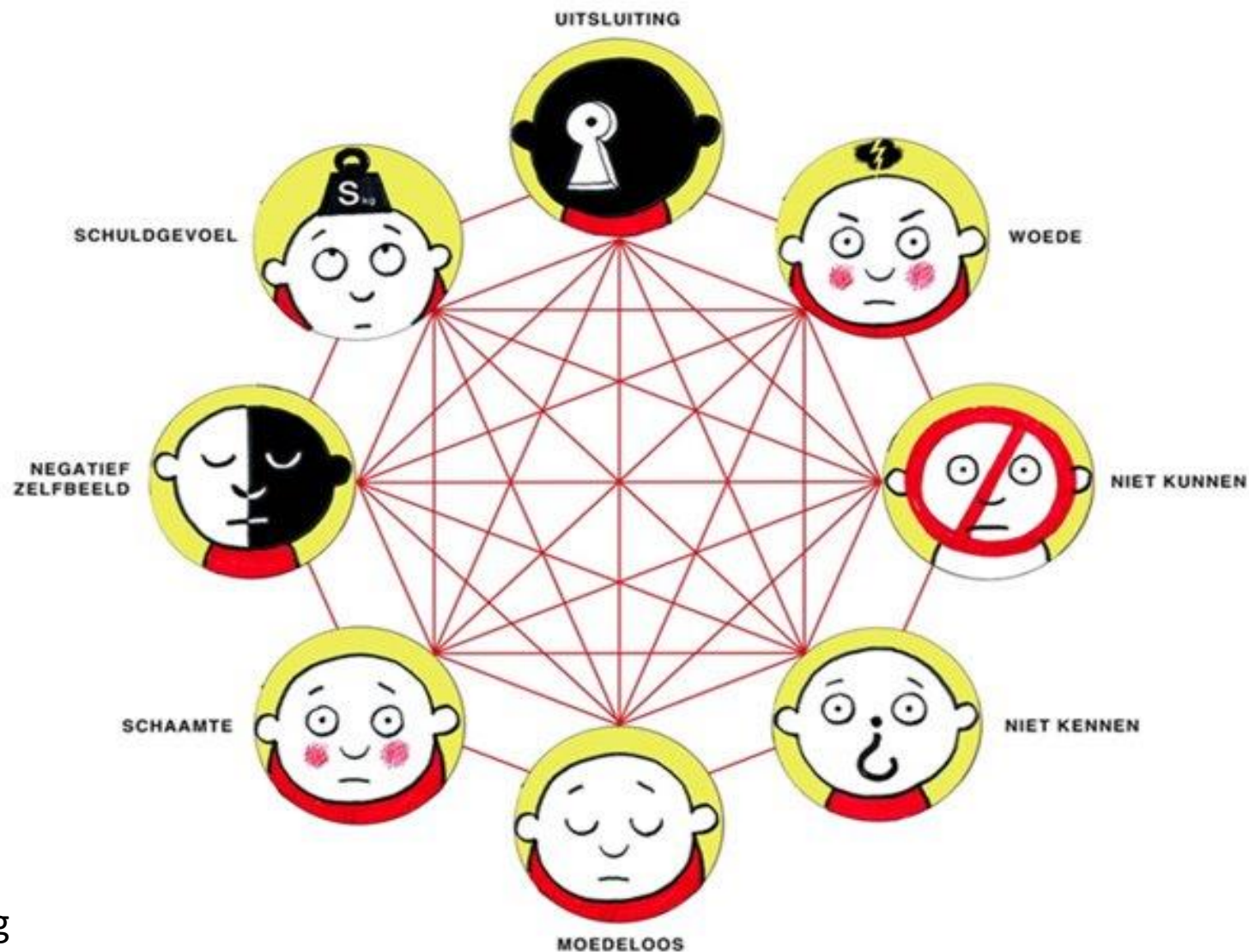

Uitsluiting op meerdere levensdomeinen

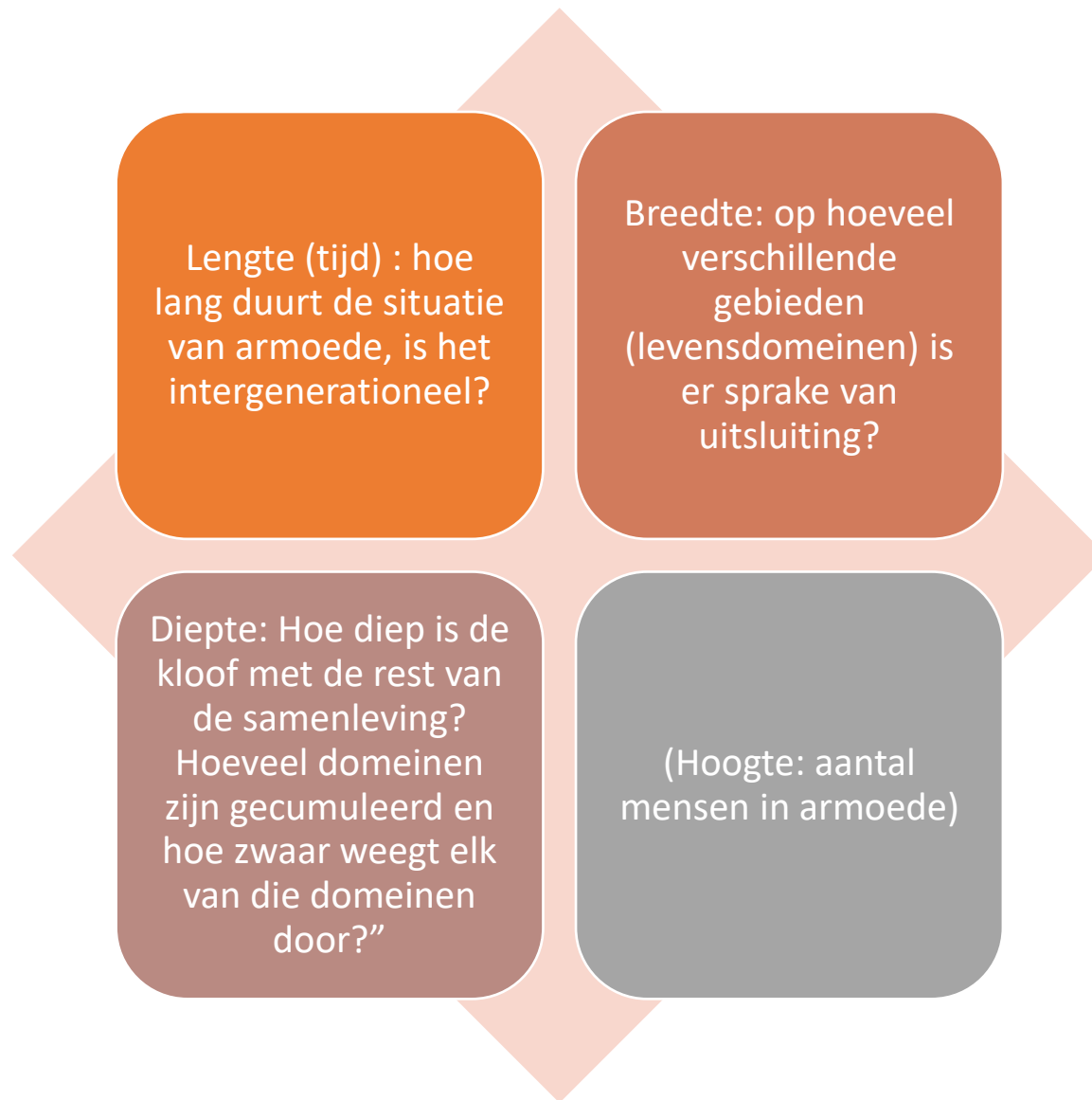

Het web van Armoede

De “binnenkant” van armoede

Armoede in dimensies

Effecten

- Binnenkant van armoede
- bandbreedte
- Schaamte
 - over armoede
 - Over migratieverhaal
- Botsing met instellingen
-

De mening van Driek

Ik vind het begrip “Maatschappelijk kwetsbare jongeren” nogal negatief klinken. Vooral dat ‘kwetsbare’ vind ik er wat te veel aan. Natuurlijk begrijp ik dat het een enorm breed begrip kan zijn, maar dan nog. Ikzelf ben van mening dat iedereen diep in zichzelf een bepaalde kracht heeft. Bij de ene persoon is deze iets minder ontwikkeld dan de andere. Maar iedereen heeft die kracht in zichzelf, en het vergt tijd dit te kunnen verdelen, ontdekken en ontwikkelen. Het lijkt me logisch dat een jongen die een oorlog heeft meegemaakt toen hij tien jaar was, minder snel zal wenen omdat hij gevallen is op z’n knie. Anderzijds heeft hij misschien meer mentale lasten door die oorlog, waardoor hij wellicht hoort tot de “groep” “Maatschappelijk kwetsbare jongeren”.

Waarom noemen we het niet “Jongeren met een uitdaging” of, “Jongeren met mogelijkheden”? Zo kijken we naar de toekomst en denken we in mogelijkheden. En bovenal, het klinkt een stuk positiever, vindt u ook niet?

Driek – 21 jaar, vrijwilliger bij Cachet

Maatschappelijk kwetsbaar?

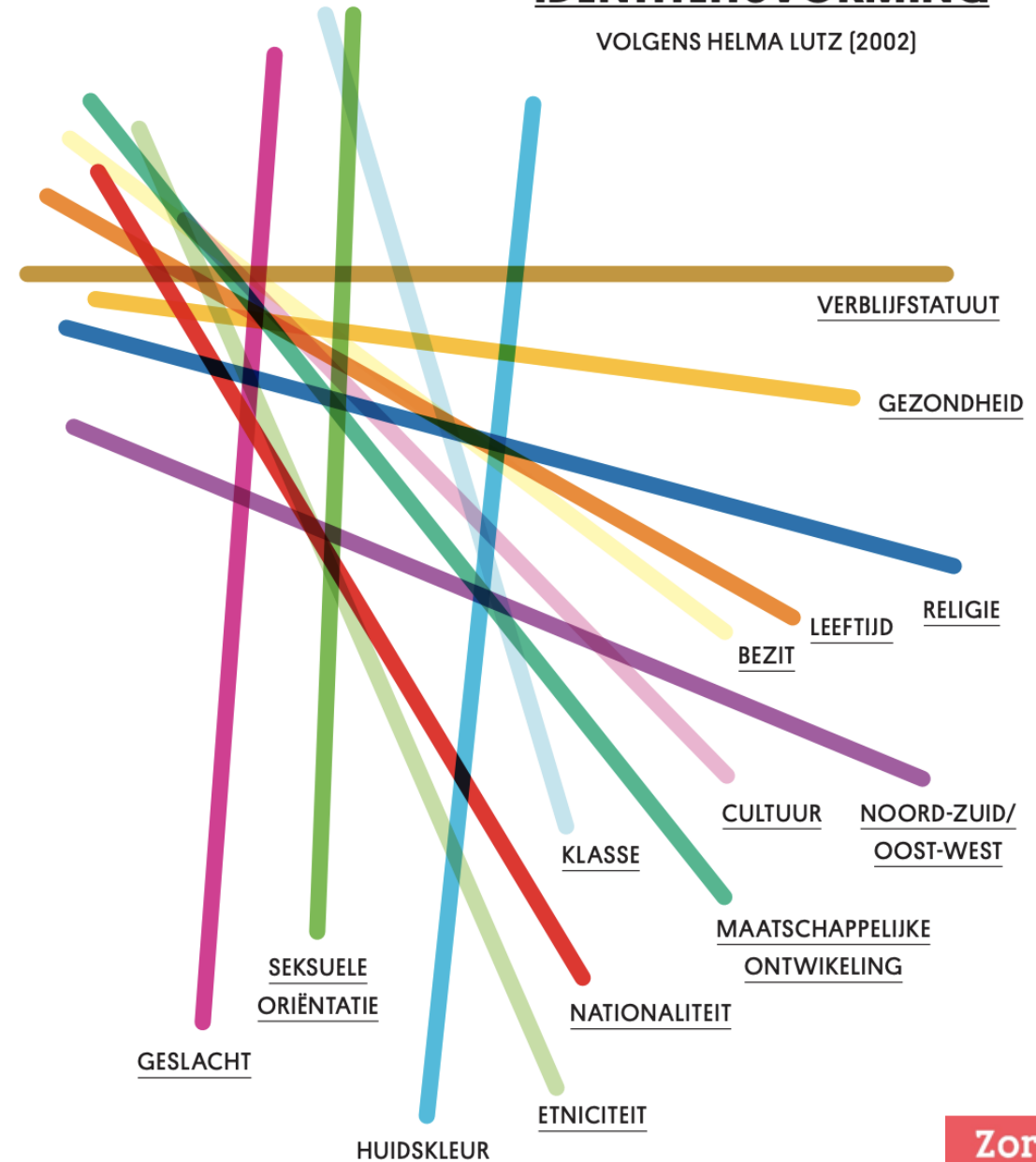
- Mensen zijn nooit te reduceren tot hun maatschappelijke kwetsbaarheid → [kruispuntdenken](#)
- Wie heeft de schuld? Persoonskenmerken of maatschappelijke positie
- Gevaar voor veralgemenen : vluchtelingen, mensen zonder wettig verblijf, nieuwkomers, oudkomers ... maar hoe lang blijf je buitenstaander?
- Gevaar van denken in termen van vertegenwoordiging : de “allochtone” gemeenschap
- Gevaar van stigmatiseren en deficit-denken: vgl. autisme als neurodiversiteit
- Schaamte: weinig zelfbenoeming van armoede
- En toch ... belangrijk om uitsluiting te benoemen en (h)erkennen
 - Vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid
 - Onderbescherming tegengaan

Belang van kruispuntdenken

- Brede kijk op uitsluiting nodig:
- 14 dimensies waarop machtsverschillen kunnen spelen
- 14 dimensies die IN-sluiten of UIT-sluiten
- Armoede én sociale uitsluiting gaan meestal hand in hand met meerdere van deze dimensies
- Meervoudig kijken

14 ASSEN VAN IDENTITEITSVORMING

VOLGENS HELMA LUTZ (2002)

Armoede én een andere afkomst

- [Diva's : vrouwen van andere origines ontmoeten mekaar en maken armoede bespreekbaar](#)

En wie is er maatschappelijk kwetsbaar in jouw buurt? En in jouw eigen organisatie?

Wat is je aanbod
waarmee je
mensen wil
bereiken?

Wat

Jouw etalage

Als jouw project of werking een winkel is, wat staat er dan in je etalage?

Teken gerust je eigen etalage. Wie wil mag het ook in eigen woorden beschrijven

- 5' individueel
- Nabespreking per 3 (15')
- 10' nabespreking plenair

Wat bied je aan? (functies)

- Ontmoeting
- Ontspanning
- Belangenbehartiging
- Vorming /leren
- Individuele hulpverlening
- Dienstverlening
 - Materieel (voedsel,...)
 - Medisch / zorg / persoonlijke hygiëne/...)
 - Mobiliteit
 - ...
- ...

Drempels wegnemen

Betaalbaarheid

- Armoede is chronische stress en constant keuzes maken (trade-off)
- Belang van feeling en begrip, ook voor psychologische kost
- Kosten beperken, niet alleen de directe kost, ook die van de randactiviteiten (bijv. consumptie,...)
- Overzicht van het kostenplaatje , Kortingsystemen, ondersteuning bij tegemoetkoming, materiële ondersteuning en gespreide betalingen

Drempels wegnemen

Bereikbaarheid

- Mobiliteit en fysieke toegankelijkheid
 - www.ikgeraakerniet.be en www.vlaanderen.be/inter
 - Gaat ook over mentale afstand !
- Informatie/aanbod tot in de buurt brengen
 - (outreach, mobiele werking
 - Brugfiguren, bemiddelaars, trajectbegeleiders, buddies,
- Inschrijvingen: alternatieven naast de website?

Drempels wegnemen

Beschikbaarheid

- Is het moment van het aanbod afgestemd op de doelgroep of zijn er opvangmogelijkheden ter ondersteuning
 - mantelzorgers?
 - ouders met kinderen?
- Eenvoudige inschrijvingsmodaliteiten
 - Niet enkel digitaal of lang op voorhand / wachtlijsten
 - Voorwaardelijk... → Plaatsen voorbehouden voor late beslissers
- Zijn de begeleiding / vrijwilligers (mentaal) beschikbaar?
 - Kan je er terecht met vragen?
 - Empathisch /betrouwbaar
- ...

Drempels wegnemen

Begrijpbaarheid

- Aanpassen communicatie (jargon, keuze van beelden, referenties naar voorkennis, expliciteren van ongeschreven verwachtingen, formulering)
- Bekendheid: waar voer je promotie? Werken we samen met de relevante partners?
- Is je informatie duidelijk? Verstaanbaar maar ook voorspelbaar?
 - Doe eens met buurtbewoners de oefening met de groene en rode balpen: groen spreekt aan en rood is moeilijk of biedt drempels

- [Is het B1?](#)

- Taal

Als taal een issue is

- Algemene taaltips
 - <https://www.integratie-inburgering.be/nl/wat-kunnen-we-voor-jou-doen/ondersteuning-voor-je-organisatie-of-lokaal-bestuur/taal>
- Pictogrammen / picture dictionaries (belang van visuele communicatie)
 - <https://www.sclera.be>
 - <https://arasaac.org/>
 - <https://babadada.com/> (thematische plaatjes in veel courante talen):
 - <https://www.integratie-inburgering.be/nl/wat-kunnen-we-voor-jou-doen/oekraine-aanbod/taalhulpmiddelen-voor-basisgesprekken-met-mensen-uit-oekraine>

Drempels wegnemen

Bruikbaarheid

- Sluit het aanbod zelf voldoende aan bij de leefwereld? Bij concrete vragen en wensen?
- Sluit de begeleiding voldoende aan bij de leefwereld? Kan de begeleiding het eigen referentiekader overstijgen?
- Is er extra ondersteuning voorzien om gebruik te maken van het aanbod indien nodig?
- Verruiming van het aanbod, linken naar andere levensdomeinen

Drempels bij mystery visits

Beeld-in-beeld

De 7 B's van toegankelijkheid

Cultuurbeleving bij mensen in armoede

 netwerk van mensen in armoede 0:00 / 13:16

Meer over drempels...

- [Toolbox diversiteit Ambrassade](#) (jeugdwerk) – veel interessante linken!
- [Drempelmeter](#)
- [Lattenscan](#)
- En als je er liever 7 of 8 hebt:
<https://www.gezondleven.be/files/ongelijkheid/8-bs-checklist-2-1.pdf>

We bereiken ze niet...

- Drempels niet in kaart
- Gevaar van culturalisering en onderschatting sociaal-economische dimensie (“mijn dochter mag niet zwemmen”)
- Onzichtbaarheid eigen normen, regels, procedures (o.a. normen reeds bereikte groep!)
- Het aanbod stuurt

Het Aanbod stuurt

- *Er wordt nog sterk gestuurd vanuit het bestaande aanbod.* Dat aanbod is het referentiepunt voor praktijkwerkers, bestuurders en beleidsmakers.
- *Waar velen het snel over eens zijn: kenmerken van je organisatie kunnen een drempel vormen.* Naast kostprijs gaat het over vervoer, de momenten waarop het aanbod beschikbaar is, de inschrijvingsvoorwaarden of de aankoop van materiaal.
- *Dat de inhoudelijke kern van het aanbod niet voor iedereen even bruikbaar en betekenisvol is, vinden veel organisatoren moeilijker om te begrijpen.* Wie zijn vrije tijd wijdt aan een bepaald aanbod of er zelfs zijn beroep van heeft gemaakt, is zelf van natuurlijk.

Drempels verlagen is een goede start, maar...

- Met acties om de toegankelijkheid te verhogen, **rapen we steken op die de samenleving laat vallen**
- Belangrijk om dit te doen, maar schiet ook tekort: **drempels wegwerken houdt bestaande normen in stand**

“Omgaan met verschil is niet gewoon de afwijking tolereren, maar de norm die de afwijking voortbrengt ter discussie durven stellen.” (Naima Lafrarchi)

- Ook de **resultaten op het terrein** laten te wensen over (jeugdwerk, sport, cultuur,...) = te vaak vluchtig en fragmentair

En als we het eens
omdraaien?

Moeilijk bereikbare
doelgroepen bestaan
niet.

Er zijn wel moeilijk
bereikbare organisaties
en projecten

Participatie als uitgangspunt

- **fundamentele openheid** naar wie de organisatie niet bereikt.
 - langlopende, diepgaande processen en engagementen.
 - De relatie gaat participatie vooraf: investering in proces, opbouw vertrouwen
 - tijd en ruimte
 - Actieve contactname: verlaat je werkplek
- **Je aanbod tussen haakjes**
 - De sleutel is tijd en ruimte nemen om te luisteren ... en te herdenken
 - Nieuw aanbod of ondersteuning eigen initiatieven van mensen in kwetsbare positie
 - Burgerschapsperspectief ipv cliëntperspectief

Plaats je aanbod tussen haakjes

- Een cruciaal element van een diverser bereik van deelnemers?
= je eigen aanbod en verwachtingen tussen haakjes plaatsen.
- Luister oprecht naar de noden, de behoeften, de verwachtingen en de verzuchtingen.
- Vraag wat jij kan betekenen voor wie je nog niet bereikt.
- Ontdek zo welke plaats je aanbod kan innemen in hun leven. En welke noden het helpt lenigen: ontmoeting, zelfwaarde, empowerment, erkenning, een nieuwe kans of een sterkere uitdaging.
- Van daaruit kan je verbinding zoeken tussen je aanbod en de verwachtingen van de deelnemers die je wil bereiken.

Case: plaats in de theaterzaal

Het LDC bestaat 10 jaar . In samenwerking met een theatercollectief organiseer je een familietheater over 'vroeger en nu' Van de armoedevereniging krijg je de vraag om voor hun leden 10 plaatsen naast elkaar vrij te houden Voor het gros van deze mensen wordt het de eerste keer dat ze in het LDC komen, daarom gaan ze liever samen. De zaal is al bijna volzet, maar mits wat schuiven heb je de mogelijkheid om hen 10 plaatsen centraal op de derde rij vooraan te geven, of 10 plaatsen op de voorlaatste rij van tegen de zijmuur te beginnen. Welke plaatsen bied je aan? Of zie je andere mogelijkheden?

Hoe?

Strategieën en bruggen om (nieuwe) deelnemers te betrekken

START WHERE
YOU ARE,
USE WHAT
YOU HAVE,
DO WHAT
YOU CAN.

Meer gelijke participatiekansen

- **Drempels verlagen en inspraak geven** blijven een permanente opdracht.
- **Participatie als 'uitgangspunt'** is niet altijd vanzelfsprekend
 - beperkte middelen
 - doelstellingen en verwachte resultaten
 - draagkracht bij vrijwilligers,...

→ :Daarom

- **Hanteer helikopterperspectief:** buurtregie, lokale regie
- **Werk samen in netwerkverbanden** en partnerschappen met andere organisaties om een diverser publiek te bereiken
- **verbreed het palet van organisaties/acties** om het speelveld democratischer te maken

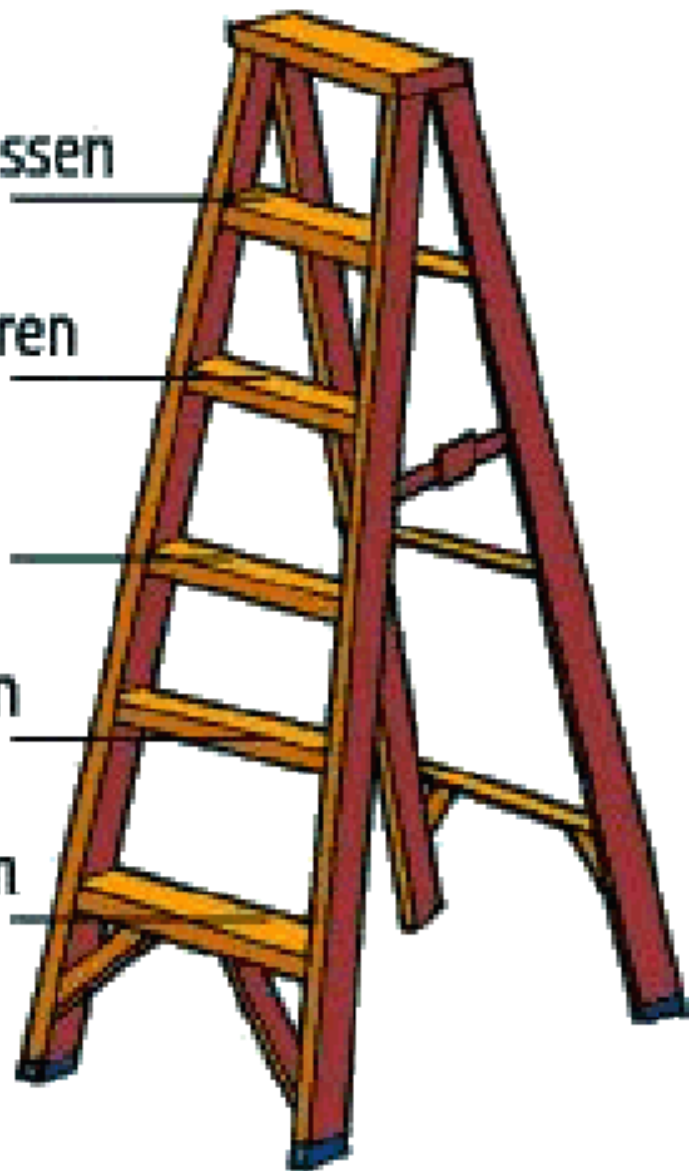
(mee)beslissen

coproduceren

adviseren

raadplegen

informereren

Participatie gaat over de kwaliteit van de relatie

Hoe ruimer en fundamenteler je perspectief op participatie en hoe ruimer je palet aan participatiemogelijkheden,

hoe ruimer het profiel aan deelnemers dat je in je organisatie of buurt een plaats kunt geven.

7 strategieën om participatief te werken

Heel wat organisaties en projecten worstelen met de vraag: hoe slaag ik erin om mijn project of werking participatiever te maken? In [dit dossier](#) vind je 8 infofiches met praktijkvoorbeelden, do's en don'ts die je kan gebruiken als inspiratiebron.

RUIMTE MAKEN

INSPRAAK

VINDPLAATSGERICHT
WERKEN

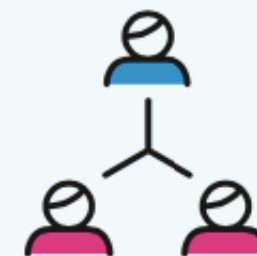

ONTKIEMING

COCREATIE

BEMIDDELING

TOELEIDING

DEELHEBBEN

DEELNEMEN

7 strategieën voor participatief werken: (1-4/7)

1. Ontkieming. Bij ontkieming komen mensen in contact met je aanbod zonder dat ze er zelf voor kiezen. Het komt op hun pad (bijvoorbeeld door een voorstelling op school, een workshop)
2. Toeleiding. Via allerlei drempelverlagende initiatieven begeleid je de toekomstige deelnemer naar het buurthuis / buurtproject
3. Vindplaatsgericht werken. Via mobiele werkingen of projecten aan huis, in de straat (of het buurthuis) breng je het aanbod naar plaatsen waar de beoogde doelgroep al aanwezig is.
4. Bemiddeling. Hier kies je voor intense uitwisseling die uitgaat van tweerichtingsverkeer. Belangrijk is dat een derde partij betrokken wordt in het contact tussen 'kandidaat-deelnemer' en organisatie.

7 strategieën voor participatief werken: (5-7)

5. Inspraak. Heel wat organisaties zetten bevestigingen op en organiseren inspraakmomenten en buurtvergaderingen waar ze groepen vragen om hen te informeren over hun ervaringen, noden en wensen.
6. Cocreatie. Hier is actieve betrokkenheid van buurtbewoners als volwaardige partner bij de productie en uitvoering van een aanbod. Op een gelijkwaardige manier krijgt een aanbod vervolgens vorm.
7. Ruimte maken. Organisaties maken ruimte voor de zelforganisatie van (een groep) burgers en ondersteunen dit op hun vraag (diensten, infrastructuur, in de kijker zetten,...). De clou zit in het (h)erkennen van dit initiatief!

Cultuurcentrum – 'hang'jongeren

- Een cultuurcentrum ontving dagelijks meer dan 100 jongeren die er hun lunch aten en soms voor overlast zorgden. Op een dag werd een brandblusser leeggespoten.
- De helft van het personeel wilde de jongeren buitensluiten, terwijl de andere helft wilde praten. Na veel discussie bleek dat de schoonmaakster de moeder was van een van de jongeren. Ze wilde als woordvoerder optreden en de werking van het centrum aan de jongeren uitleggen.
- Er is nu een werkgroep met jongeren opgezet om te onderzoeken hoe er samengewerkt kan worden en hoe het centrum beter op hun behoeften kan inspelen. Totdat deze afspraken zijn gemaakt, wordt de toegang tot het centrum geweigerd - de onthaalmedewerkers weten namelijk niet wat ze ermee moeten doen.

→ Eigen medewerkers in hun kracht

→ Kiem voor co-creatie

De LCD-toolkit

WAT IS DE LCD-TOOLKIT?

Luisteren

6 STAPPENPLAN

Creëren

7 STAPPENPLAN

Doen

5 STAPPENPLAN

7 strategieën om participatief te werken

ONTKIEMING

Boekstart-gemeente

boekstart.be

Wat is Boekstart? | Boekstart

Opmerking toevoegen

Plutomobiel

plutovzw.be

Plutomobiel

Opmerking toevoegen

De KunstTruck

gavoorkunst.be

de Kunsttruck - Genkse Academie

Opmerking toevoegen

SupermArt

TOELEIDING

Navigate Youth

navigateyouth.be

via You(th)?

Navigate You(th) - Met jonge nieuwkomers op zoek naar een thuis in de vrije tijd.

Opmerking toevoegen

De Drempelmeter Stad Hasselt

PDF

broch hasselt 201711 drempelmeter test

Opmerking toevoegen

Bereikbaarheid

ikgeraakemiet.be

Home

Opmerking toevoegen

VINDPLAATSGERICHT

Uitwijken

uitwijken.be

Uitwijken | Cultuur in de Brugse wijken

Opmerking toevoegen

Plantrekkerij van Larf! in Nieuw Gent

demos.be

Cultuurparticipatie als plantrekkerij

Opmerking toevoegen

Parking Poétik

horslesmuren.be

PARK-ING POETIK - Hors les muren

BEMIDDELING

Art for All

globearoma.be

ART FOR ALL < Globe Aroma

Opmerking toevoegen

ROOTS Kortrijk

okan-kortrijk.be

- OKAN Kortrijk

Opmerking toevoegen

Babel'Art en Hubbie

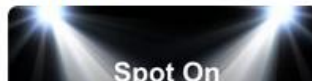

lasso.be

BrusselArt | Een cultureel parcours voor Hubbie

Opmerking toevoegen

Spot On: Curieus & BlinkOut

INSPRAAK

De Curatoren van 30CC

30cc.be

De Curatoren

Opmerking toevoegen

MAS in jonge handen

publiq.be

10 jaar MAS in Jonge Handen

Opmerking toevoegen

Popraden

dewakkereburger.be

Popraden. Inspirerende werkvorm voor adviesraden op zoek naar een nieuw publiek - Artikel - De Wakkere Burger

Opmerking toevoegen

Burgerbudget Genk

COCREATIE

Opening Doors van cc Leopoldsburg

ccleopoldsburg.be

Opening Doors

Opmerking toevoegen

Tuin der Lusten Roeselare

detuinderlusten.be

De Tuin der Lusten Roeselare

Opmerking toevoegen

Een lift geeft je vleugels - Cie Tartaren

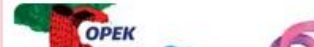

tartaren.be

- Tartaren

Opmerking toevoegen

TRES - De Wissel & Trill

RUIMTE MAKEN

Zomerfabriek - Zomer van Antwerpen

zomerfabriek.be

Voorpagina

Opmerking toevoegen

Soirée Harira

handelsbeurs.be

Soirée Harira

Opmerking toevoegen

House of Time

demos.be

Je eigen werking onder de loep

- Hoe zorg je dat het aanbod van de zorgzame buurt bekend is bij nieuwkomers, bij sociaal geïsoleerde mensen, ...?
- Hoe zorg je voor een goede toegankelijkheid van activiteiten en van medewerkers / vrijwilligers?
- Wat was de inbreng van ervaringsdeskundigen of intercultureel bemiddelaars in je aanbod?
- Geef je ruimte aan initiatieven van onderuit?
- Werk je vindplaatsgericht?
- Wie beslist over het aanbod? Over de inrichting? Over de activiteiten
-

7 strategieën - oefening

- 7 strategieën:
 - Vul aan met je eigen voorbeelden gele post-its
 - Nieuwe ideeën: blauwe post-its
 - Zoek een persoon die op een andere strategie staat waar jij meer op wil inzetten en bespreek tips en tricks
- Nabespreking

Bruggen bouwen en netwerken

Bruggen bouwen

- Project bruggenbouwers:
 - Individuele toeleiding
 - Bottom-up werken
 - Verenigingsondersteuning
 - Samenwerken en netwerken
- Bruggenbouwen kan enkel mits goede omkadering
 - Duurzame werking: 'tijd' als in continuïteit en stabiliteit (stabiele financiering)
 - OOK: Tijd als ruimte in je agenda !
 - Begrip, vertrouwen en flexibiliteit
 - Duidelijk mandaat
 - Ondersteuning
 - Openheid en beleidsruimte
 - Ingebed in een breder netwerk ... en beleidsvisie

4 domeinen van interventies voor meer vertrouwen tussen partners Garten & Swaan

- **Ontvankelijkheid:** de mate waarin men open staat voor de ander
 - Anderen uitnodigen zich vrijelijk te uiten
 - Proberen om zaken vanuit het perspectief van de ander te bekijken (empathie, erkennend luisteren, ...)
- **Transparantie:** de mate waarin men open is over zichzelf, zijn ideeën en zijn informatie
 - Duidelijke en concrete informatie geven
 - Verborgene agenda vermijden
 - Openheid over persoonlijke motieven en belangen
- **Positiviteit:** de mate waarin men positief kan blijven over zichzelf, anderen, situaties
 - Focussen op het goede
 - Waardering uitspreken
 - Negatieve oordelen en beschuldigingen vermijden
- **Betrokkenheid (gericht zijn op de ander):** de mate waarin men zichzelf inzet voor de ander
 - Hulp of ondersteuning bieden
 - Anderen betrekken
 - Betrouwbaar zijn over afspraken / toezeggingen die gemaakt zijn

Zoeken naar verbinding

Belang van de gedeelde identiteit:

Een sociaal-culturele vrouwenvereniging probeerde al jaren “nieuwe groepen” te bereiken. via vorming aan de vrijwilligers over armoede en over diversiteit, via allerlei tools en methodieken, tips om drempels te verlagen,.... Maar de resultaten waren mager.....

Tot men besloot niet meer de nadruk te leggen op de “nieuwe groepen”, maar elke medewerker een half uur per dag aan de schoolpoorten liet postvatten. Vanzelf werden contacten gelegd met Turkse, Marokkaanse, Afrikaanse moeders. Alleen: de gesprekken gingen niet over diversiteit of anders-zijn, maar over de gedeelde ervaringen van het moeder-zijn

Bruggen bouwen: individuele toeleiding

Bruggen bouwen met toeleiding

- Contacten leggen en vertrouwen winnen (“bavarderen”)
- Draagvlak bij de deelnemer – voorkom het versterken van kwetsuren
- Interesses op het spoor komen – laagdrempelige kennismaking
- Drempels aanpakken
 - - ook in het hoofd van de mensen zelf
 - “als mensen niet komen opdagen is er een drempel, dat is mijn uitgangspunt”
- Smijt mensen niet gewoon in de groep, ga stap voor stap, met het individuele contact als basis
- Opvolgen (soms aanklampend
 - bemiddelen rond verwachtingen
 - mensen treden uit comfortzone

Bruggen bouwen in toeleiding

- Intensief!
 - Tijd en ruimte!
 - Nood aan duurzame aanpak
 - Trage processen, duurzaam engagement
 - coachen
 - Zelf doen of sterke vrijwilligers?
 - opvolging en ondersteuning nodig bij vrijwilligers
- Toeleiden naar andere werkingen (maar opgelet met de drempels!)

Individuele toeleiding: eerste contacten...

Huisbezoeken

- -bijvoorbeeld project kamerwonen

Vindplaatsgericht

- Op de markt, aan de supermarkt, op het pleintje, bij diensten, aan de schoolpoort

Doorverwijzing via diensten

- Ocmw , CAW, ziekenhuis, artsenpraktijk,...

Via mond-aan-mond-reclame

...

Welke mogelijkheden heb je om zelf toe te leiden?

Welke rol kunnen je vrijwilligers of collega's hierin spelen?

Hoe matcht dit met je aanbod? (etalage!)

Bruggen bouwen: samenwerken en netwerken

Bruggen bouwen met Netwerken

- Brede strategie: niet enkel i.f.v. bereiken en betrekken van burgers
- Werken aan een draagvlak bij (buurt)diensten
 - “ In het eerste jaar ben ik me overal gaan voorstellen: zelfs bij de dokter en de traiteur om de hoek”
- Kennis- en infoutwisseling
 - Over op til staande acties
 - Over doelgroepen
 -
- Participeren aan bestaande netwerken
- Netwerken op wijkniveau
- Weak ties- strong ties

Net het feit dat er voldoende afstand is en leden van het netwerk elkaar in het veld weinig tegenkomen zorgt ervoor dat er sociaal innovatieve ideeën ontstaan.

Granovetter (1973) benoemt dit gegeven in zijn werk als “weak ties” en ziet deze **zwakke verbanden als de motor voor nieuwe ideeën**.

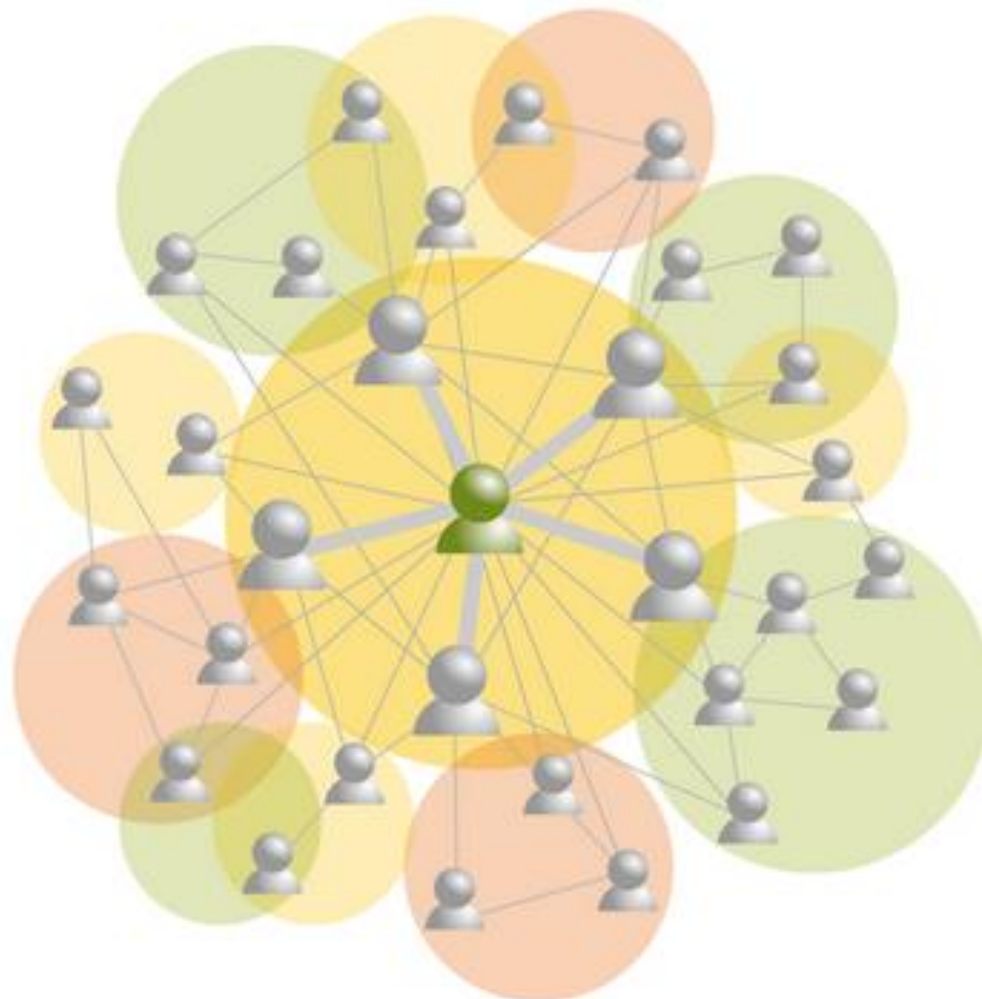
*Doordat er weinig gedeelde kennis is tussen verschillende actoren ontstaat er door het samenwerken in een netwerk een **nieuwe verbinding tussen de kennis van twee actoren**.*

Het is op deze bruggen dat er nieuwe ideeën en manieren van handelen zich ontwikkelen. Stijn Belmans, UIT DE MARGE,

The Strength of Weak Ties

CONNECTIONS THROUGH STRONG TIES

CONNECTIONS THROUGH WEAK TIES

Samenwerken met organisaties die de “doelgroep” wel bereiken

“Heel regelmatig krijgen wij mails of telefoontjes van organisaties die nog enkele plaatsen open hebben gehouden voor kinderen in armoede. Maar hier doen wij niet meer vrijblijvend aan mee. Wij stellen immers de relatie centraal. Als organisaties ons de vraag stellen, gaan wij pas in zee als zij moeite doen om mee in relatie te gaan met de kinderen en met de ouders. Een relatie die wederzijdse verwachtingen heeft. Wij verwachten dat deze organisaties naar onze werking komen om daar kinderen en ouders te leren kennen. Zo worden ze een bekend gezicht en is de stap veel kleiner.”
(Karin Nelissen, 't Lampeke/Fabota)

Bruggen bouwen : Bottom up en outreachend

Bottom-up en outreaching werken

- Aanklampend werken in de leefwereld:
 - Typerend voorbeeld : skatende jongeren
 - Aanwezig in het “kaartershuisje”
 - Zelforganisatie ruimte laten (vgl. ruimte maken)
- Veelal in de publieke of semi-publieke ruimte
- Presentie: aanwezig zijn, meedoen, een luisterend oor, een babbeltje
 - Vaak onzichtbaar werk:
 - “ Ik ben hier gewoon koffie aan t drinken... ben ik wel goed bezig?”
- Focus op krachten en talenten
 - “We hielpen Jean om zelf een kaartavond te organiseren met zijn vrienden uit de buurt”
- Een brug slaan naar andere levensdomeinen
- Signaleren en politiseren

leder op z'n eiland? (bonding - bridging

- Door outreachend en bottom-up te werken, geef je mensen meer kans om hun eigen vrije tijd in te vullen, maar je dicht wel niet de kloof met het bestaande aanbod... .
- Hoe kijk jij hiernaar?

Bruggenbouwers: een mengpaneel van taken

Mensen zijn sneller geneigd zijn om hulp te vragen als ze zelf ook iets kunnen terug doen voor een ander

Belang van kracht- en talentgericht werken

Sociaal gewaardeerde rollen

(Resokit.be)

Mensen betrekken en waarderen in je werking

Gerrit

- Gerrit is de vader van Otman. Nadat Otmans moeder stierf, lukte het Gerrit niet om alleen voor zijn vijf kinderen te zorgen. Otman wordt tijdelijk opgevangen in een jeugdhulpvoorziening. Als ondersteuner merk je op dat Gerrit op ouderavonden altijd de zalvende stem is voor de andere ouders. Je vraagt hem om in de toekomst de vergaderingen mee voor te bereiden en te begeleiden.

Photo by [Sander Sammy](#) on [Unsplash](#)

Sociale rollen

- Mensen nemen in hun leven tal van rollen op. Sommige daarvan (werknemer, academicus, topsporter, ...) leveren een hogere waardering op dan andere (dakloze, kind, werkloze, huismoeder, ...).
- Gewaarde burgers
 - Een rol waar sociale waardering van uitgaat, geeft je toegang tot “de goede dingen in het leven”, zijnde status, ervaring, sociale relaties, zelfvertrouwen, respect, inspraak, vrijheid, kansen, persoonlijke groei en materiële zaken
- “Overbodige” burgers
 - Mensen die zich in een maatschappelijk kwetsbare positie bevinden, hebben meestal een kleiner aantal sociale rollen die ze opnemen. Vaak worden hun rollen ook minder gewaardeerd en eerder gekenmerkt door afhankelijkheid en “ontvangen”, veeleer dan autonomie en zelfbepaling

Sociale rolversterking

Ontwerpen en opnemen van sociaal gewaardeerde rollen is een belangrijke hefboom voor sociale inclusie:

- Je laat mensen in een kwetsbare situatie, vanuit hun mogelijkheden en krachten, van betekenis zijn voor hun omgeving en bouwt op die manier sociale netwerken uit.
- Je bouwt aan een positieve beeldvorming

Basisvoorwaarden

- **Wederzijds vertrouwen** ... soms met kleine stapjes
- **Begrip** ... en durf ook jezelf kwetsbaar te tonen
- **Verbinding** : start met 1 op 1, niet altijd met groepsaanbod
- **Geloof in het (eigen) kunnen** ondersteunen
- **Geef mensen een stem** (inspraak, participatie, co-creatie)
- **Continuïteit** : goede informatieoverdracht en brede gedragenheid
- Houd rekening met de **basisbehoeften**

Sociale rollen ontwerpen (1)

- Zorg voor vertrouwen, verbinding en geloof in (eigen) kunnen
- Creëer een klimaat van veiligheid, inspraak en co-creatie
- Heb oog voor talent
- Heb oog voor noden in de omgeving | buurt
- Ga op zoek naar wederkerigheid
- Bewandel de weg van de geleidelijkheid
- Kies voor maatwerk
- Screen de huidige sociale rollen en bouw daarop verder
- Ga op zoek naar een passende titel
- Bied kansen op competentie-ontwikkeling

Sociale rollen ontwerpen (2)

- Maak mensen bewust van sociale codes
- Wees een ambassadeur van positieve beeldvorming
- Werk iteratief
- Zet in op bonding, bridging en linking sociaal kapitaal
- Gebruik macht en privileges van jezelf en anderen
- Heb oog voor ervaringsdeskundigheid
- Gebruik de kracht van sociale media
- Maak werk van een goed vrijwilligersbeleid
- Blijf present

Bespreek met je
buur...

Hoe pas jij deze principes toe?

Denk aan een nieuw (maatschappelijk
kwetsbaar) iemand die je wil
versterken: hoe pak je dat aan?

Geef mekaar feedback

Plan –oefening:
stappen zetten
naar een
diversere
werking?

- Hoe pak je het aan om met je project meer diversiteit te bereiken (betrekken maatschappelijk kwetsbare mensen)
 - Vertrek vanuit je doel (zie deze voormiddag)
 - Neem zoveel mogelijk tips mee uit deze vorming
 - Welke stappen onderneem je? Met wie ga je praten? Hoe schakel je anderen (bijv. vrijwilligers in?)
 - Wat doe je met je aanbod? En de mogelijke drempels?
 - Welke strategie hanteer je?
 - Hoe zorg je voor een duurzame inbedding van de nieuwe deelnemers?
- Noem 2 concrete (kleine) acties die je de volgende 2 maanden kan ondernemen

Meer lezen

- Over drempels wegwerken:
 - [toolbox-diversiteit van De Ambrassade](#)
 - [Checklist 8 B's – Gezond Leven](#)
- Visie op participatie`
 - [Moeilijk bereikbare groepen bestaan niet](#)
 - [7 strategieën om participatief te werken](#)
 - [LCD toolkit](#)
- Over bruggen bouwen
 - [Bruggenbouwers Demos](#)
 - [Overbruggen \(armoede en hulpverlening\)](#)
- Over netwerken
 - [Pronet](#)
- Over sociaal gewaardeerde rollen
 - [Tool Resokit](#)
- Je project / organisatie als geheel screenen:
 - [Drempelmeter Hasselt](#)
 - [Meetladder diversiteit](#)

En vergeet niet te dromen...

Ten slotte...

- Verdere ondersteuning KBS /coaches
- Vergeet het [evaluatieformulier](#) niet !

Zorgzame
Buurten

Dankjewel!

Veel succes met het in praktijk
brengen van deze vorming!

